

[Udenrigsministeren.]

at vor forenede styrke kan sættes ind i samme nu, angrebet måtte komme.

Udenrigsminister Acheson fremsatte forslaget om en fælles styrke på Atlantrådets møde den 15. september 1950. Under møderne i New York blev der fra samtlige lande, bortset fra Danmark og Norge, straks givet principiel tilslutning til det amerikanske forslag. Danmarks og Norges repræsentanter fandt det nødvendigt, forinden endeligt standpunkt kunne tages, at forelægge sagen for deres regeringer, og rådet vedtog af hensyn til disse to lande at udsætte den endelige behandling til et senere møde.

Teksten til det amerikanske forslag fik vi i udenrigsministeriet den 18. september. Næste rådsmøde ventedes afholdt den 25. september; faktisk fandt det først sted den 26. I dette mellemrum var rigsdagen ikke inde.

Selvom forslaget om oprettelse af en fælles militær styrke i Europa er en naturlig konsekvens af Atlantpagtens grundtanke om kollektivt forsvar, således som den har fundet udtryk i artikel 3, var forslaget dog så betydningsfuldt, at regeringen ikke på egen hånd ville tage stilling dertil.

Der fandt derfor drøftelser sted med formændene for de politiske partier, som vælger medlemmer til det udenrigspolitiske nævn — nævnet selv var på dette tidspunkt ikke valgt —, ligesom forslaget og regeringens udkast til det danske indlæg i rådet blev refereret i de nævnte partiers rigsdagsgrupper. Under disse drøftelser vandt regeringens udkast overvejende tilslutning, og i rådet udtalte jeg mig herefter i overensstemmelse med dette udkast, som jeg om et øjeblik skal tillade mig at rekapitulere.

Udgangspunktet for regeringens bedømmelse af det amerikanske forslag var den altovervejende betydning, det har, at Atlantmagterne virkelig kan forsvares, hvis de bliver angrebet. Ingen kan helt overskue følgerne af, at et land bliver erobret med nutidens våben og senere befriet med tilsvarende våben, men enhver må være enig med regeringen i, at det er dens pligt at gøre sit yderste for, at en sådan ulykke ikke rammer Danmark. Fredens bevarelse er det sikreste middel hertil, men regeringen ville ikke være sig sit ansvar bevidst, hvis den slet ikke regnede med den eventualitet, at Danmark kunne blive angrebet.

Det forekom regeringen utvivlsomt, at en gennemførelse af det foreliggende forslag ville betyde en styrkelse af Atlantpagten — og dermed af Atlantmagterne — både politisk og militært. Oprettelsen af en fælles styrke vil skabe en øget tillid til pagtens effektivitet og virke præventivt overfor en eventuel angriber.

Som forholdene har udviklet sig på det militære område, er det blevet en nødvendighed at have en stående hær, som uden at afvente almindelig mobilisering af Atlantmagternes styrker i givet fald vil kunne opfange den første angrebsbølge.

Det var i betragtning heraf regeringens opfattelse, at Danmark burde give forslaget sin principielle tilslutning, samtidig med at man ved den nærmere udformning af planen måtte søge at udvirke, at de hensyn blev tilgodeset, som skønnedes at være af afgørende betydning for Danmark.

Den vigtigste opgave for de danske styrker må altid være at forsvare selve Danmark. Hvis Danmark skulle medvirke til oprettelsen af en fælles hær, måtte denne være en garant også for Danmarks forsvar.

Dernæst måtte det fastholdes, at vi ved vor deltagelse i den fælles militære organisation skulle have den fornødne indflydelse og medbestemmelsesret.

Endelig måtte det være en forudsætning for dansk deltagelse i den fælles styrke, at Danmark ikke herigennem på forhånd blev forpligtet til foranstaltninger af militær karakter, som skønnedes at være i strid med danske sikkerhedsinteresser. Efter regeringens opfattelse ville en garanti herfor blandt andet ligge i, at Atlantpagtorganisationens øverste instans fortsat er udenrigsministerrådet, i hvilket alle Atlantpagtstaterne er repræsenteret på lige fod, og som ikke kan træffe afgørelser, der forpligter det enkelte medlemsland, uden at dettes samtykke foreligger.

Ved sin udformning af det danske svar tog regeringen hensyn til disse og andre afgørende betragtninger. Det blev udtrykkeligt anført i svaret, hvis hovedindhold er blevet offentliggjort, at den fælles forsvarsstyrke må have til formål at hindre en fjendtlig besættelse af nogen europæisk Atlantmagt. Vi udtrykte i den forbindelse regeringens påskønnelse af præsident Trumans tilsagn om, at Amerika vil yde øje-